

In 1998 werd er opnieuw in de Noordpolder, de Zuidpolder en de Oostermeent door leden van de vogelwerkgroep geteld op de aanwezigheid van vogels. Dit onderzoek loopt nu al 26 jaar. In 1998 werden er in de Eempolders meer dan 150.000 vogels genoteerd.

Nico Klippel

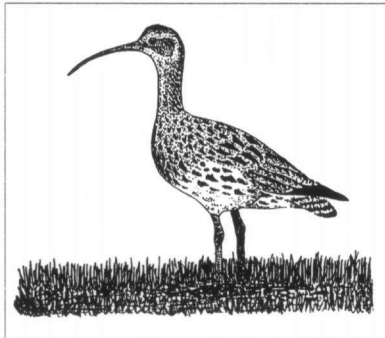
Eempoldertellingen in 1998

Het aantal waargenomen soorten gaf in 1998 een stijging te zien van 108 naar 115. Dit aantal is het saldo van 12 soorten *niet* en 19 soorten *(op)nieuw* waargenomen. Het totale aantal getelde exemplaren van circa 154.000 betekende ten opzichte van het vorige jaar met 149.000 een lichte toename.

De top tien nam absoluut verder toe van 128.000 naar 132.000 stuks, maar nam qua aandeel wel iets af van 86 % naar 85%. Het patroon van de afgelopen jaren van een toenemend aandeel lijkt nu te zijn gestopt. De absolute toename van het totaal en van de top tien werd grotendeels veroorzaakt door een verdere toename bij de nummer 1, 2 en 4, te weten spreeuw, kievit en kokmeeuw.

De spreeuw is buiten het eigenlijke broedseizoen in toenemende mate massaal aanwezig en is goed voor circa een derde van het totale aantal. Onduidelijk is of dit met het veranderde beheer van de polder te maken heeft.

Opvallend is ook, na jaren van teruggang, de toename die weer gezien kan worden bij de kokmeeuw. De kokmeeuw was in voorgaande jaren steeds in dalende lijn. Ook de andere meeuwensoorten gaven een stijging te zien. Aan de toename van het aantal ganzen kwam een einde. De soort is wel nog steeds in de winter

Wulp Tekening: Guido van Leeuwen

massaal aanwezig. Maar door een latere inval van de eigenlijke winterperiode in 1998 werden dit jaar in het totaal wat minder exemplaren waargenomen. De eerste maanden van 1999 lijken echter weer alle records te breken. In de samenstelling bij de ganzen valt de sterke toename van de brandganzen op. Waar in het vorige jaar van een duidelijke invloed van het reservaatgebied sprake leek te zijn op het voorkomen van de ganzen, was er nu eerder van een tegengesteld effect sprake. In het eigenlijke reservaatgebied hielden zich dit jaar maar weinig ganzen op. Mogelijk dat de beheersmaatregelen die er mede op gericht zijn het gebied drassig te houden in dit uitgesproken natte jaar zijn doorgeschoten. Zo blijkt maar weer eens dat op dit gebied het trekken van conclusies met grote voorzichtigheid moet plaats vinden. Verheugend is de terugkeer in de top tien van de grutto.

Uit de top tien verdwenen de knobbelzwaan, krakeend en de smient. Met name de teruggang bij de laatste soort was wel heel sterk. Anderzijds was in de vorige jaren de stijging bij deze soort wel heel spectaculair en werd veroorzaakt door vermoedelijk wat minder natuurlijke oorzaken. Het dichtvriezen van het Gooimeer terwijl de Gooiersgracht nog open bleef noem ik niet natuurlijk. Het zag er toen letterlijk "bruin" van de smienten. De teruggang bij de krakeend 71 [1997] is eveneens opmerkelijk

Overige soorten

De ontwikkeling bij een aantal specifieke soorten was als volgt (tussen [] 1997):

- Scholekster met 647 [879]; helaas weer een verdere teruggang.
- Watersnip 277 [35]; het blijft met deze soort vaak een treffer want dit hoge aantal werd veroorzaakt door waarnemingen van enkele grote groepen.
- Grutto met 2658 [1567]; duidelijk herstel na jaren van teruggang. Hopelijk is dit herstel blijvend.
- Tureluur 293 [317]; helaas het tweede jaar dat de soort weer iets terugloopt.
- Kemphaan 73 [197]; wordt helaas alleen nog tijdens de trek waargenomen.

- Wulp 246 [209]; geen verdere daling.
- Veldleeuwerik 297 [527]; de teruggang bij deze soort begint dramatisch te worden. Bovendien zijn de meeste waarnemingen van groepjes buiten het broedseizoen.
- Graspieper 677 [578]; eindelijk enig herstel in het aantal.
- Gele kwikstaart 8 [19] Vorig jaar spraken we al van een absoluut dieptepunt voor deze soort. Helaas begint het erop te lijken dat ook

deze soort voor de Eempolders als verloren moet worden beschouwd. Het reservaatgebied gaf bij deze soort nog geen enkel positief resultaat. Hopelijk was het natte voorjaar mede verantwoordelijk voor deze slechte resultaten.

- Witte kwikstaart 591 [490]. Bij deze kwikstaart is duidelijk wel sprake van een positieve ontwikkeling.
- Blauwe reiger 704 [488] De soort heeft zich weer duidelijk hersteld na de vooraf-

gaande 2 zeer strenge winters.

Enkele leuke stijgingen die genoemd kunnen worden zijn ; bergeend 136 [80], buizerd 404 [298] kramsvogel 400 [30] koperwiek 133 [1] turkse tortel 47 [9].

Nieuw in 1998

Dit keer volsta ik met het noemen van beflijster, roek, snor en koereiger als enkele bijzondere soorten die voor 1998 voor deze polder nieuw waren. De overige soorten zijn in de vorige jaren vaak afwisselend het

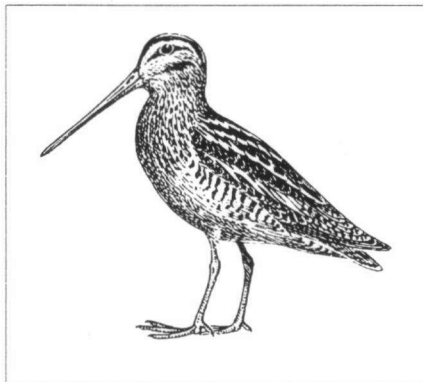
Eempoldertellingen 1997 / 1998

	1997		1998		Noord		Oost		Zuid	
	Totaal Aantal	Rang	Totaal Aantal	Rang	Aantal	Rang	Aantal	Rang	Aantal	Rang
Spreeuw	38104	1	50775	1	26484	1	7509	1	16782	1
Kievit	25519	3	29461	2	15215	2	6015	2	8231	2
Kolgans	28319	2	16327	3	15134	3	1193	4	0	
Kokmeeuw	8408	5	14292	4	7661	4	1060	5	5571	3
Grauwe Gans	10434	4	8016	5	6106	5	1823	3	87	27
Houtduif	4430	7	4009	6	662	14	989	7	2358	4
Grutto	1567	13	2658	7	1463	8	1000	6	195	18
Goudplevier	2811	8	2234	8	1496	7	727	8	11	49
Wilde Eend	2664	9	2058	9	703	12	342	9	1013	6
Meerkoet	1758	11	2039	10	1118	9	127	22	794	7
Kleine Zwaan	899	17	1869	11	802	11	280	11	787	8
Knobbelzwaan	1810	10	1845	12	880	10	196	16	769	10
Kauw	1219	15	1821	13	475	16	90	25	1256	5
Boerenwaluw	1594	12	1786	14	702	13	311	10	773	9
Brandgans	272	33	1773	15	1574	6	146	19	53	34
Zwarte Kraai	1542	14	1283	16	396	17	134	21	753	11
Stormmeeuw	949	16	1190	17	560	15	57	29	573	12
Huisms	877	19	837	18	318	19	52	31	467	13
Smient	5485	6	756	19	66	36	273	12	417	14
Blauwe Reiger	488	27	704	20	311	20	241	14	152	22
Totaal	127984		131869		77131		20969		38334	
Top 10										
Totaal	147975		154490		86140		24529		43821	
Aantal soorten		108		115		94		78		87

 betekenis : bij TOP 10 van betreffende gebied of periode

ene jaar wel en dan weer niet gezien.

Helaas liep in 1998 de dekking van de tellingen wat terug. Van drie deelgebieden/data werd of niet geteld of zijn de telgegevens verloren gegaan. De totaalcijfers zijn hierop gecorrigeerd. De afsplitsing van het reservaatgebied in de Noordpolder werd verder doorgevoerd, maar is echter nog steeds niet geheel dekkend. Zo-

Watersnip

dra er wat meer inzicht is verkregen via de broedvogelinventarisatie over de ontwikkelingen in dit gebied moet bezien worden of deze afsplitsing gehandhaafd dient te blijven. De telploeg bestond in het begin van het jaar uit 27 deelnemers. Door vertrek van 4 en instroom van 5 personen bestond de telploeg begin 1999 uit 28 personen. De vertrekkers (allen redelijk "verse") worden langs deze weg nog bedankt voor hun inzet.